

TOMÁŠ RULLER: PERFORM-MADE – UDRŽITELNÉ ZÁBLESKY

27. 6. – 14. 10. 2018

Galerie hlavního města Prahy

Městská knihovna, 2. patro

Mariánské náměstí 1, Praha 1

Otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin, čtvrtek do 20 hodin

kurátorka: Jitka Hlaváčková

Výstava v Galerii hlavního města Prahy je součástí společného výstavního projektu s Domem umění města Brna, kde se na podzim 2017 uskutečnila jeho první část. Aktuální výstava se, podobně jako ta, která již proběhla v Brně, snaží ukázat Rullerovu tvorbu co nejkomplexněji, avšak s jiným akcentem. Zaměřuje se více na autorovy práce v oblasti pohyblivého obrazu a pokouší se na nich představit dvě základní polohy jeho tvorby. Na jedné straně chce ukázat původní událost v autentickém časoprostorovém kontextu, na straně druhé chce představit pro autora charakteristické zacházení se záznamem a archivem jako živým materiálem pro nové a stále aktualizované dílo.

Hlavním těžištěm výstavy však zůstává médium performance, v němž je tvorba Tomáše Rullera pevně ukotvena. První jeho dokumentovaná performance *Cestou* (1974) byla jasným přihlášením teprve sedmnáctiletého autora k imateriální tvorbě konceptualistů šedesátých a sedmdesátých let. Svou tvorbou reagoval například na impulsy z okruhů Allana Kaprowa, Josepha Beuyse a Jamese Lee Byarse, v rámci českého prostředí navázal na akční tvorbu Milana Knížáka nebo bodyartistů Karla Milera, Jana Mlčocha a Petra Štembery. Tomáš Ruller však své pojetí performance rozvíjí dále, stále hledá nové, hybridní formy vyjádření v hraničních oblastech. V prostoru mezi procesem akce na jedné straně a sochou, malbou, divadlem a videoartem na straně druhé, se umělec může svobodně stávat živou sochou, tvořit procesuální objekty, obrazy, scénografie i texty, a své práce pak znovu a znovu transformovat a reprodukovat do nových tvarů, médií a kontextů.

Akademické studium sochařství, které absolvoval ve druhé půli sedmdesátých let, Tomáše Rullera ovlivnilo jen málo, o to více byl však formován nástupem nových technologií a nového reflexivního jazyka postmoderny. V polovině osmdesátých let se Tomáš Ruller stal spoluzakladatelem mezinárodních hnutí *Škola pozornosti* a *Black Market*, zaměřených na umění akce. V souladu s myšlenkami těchto hnutí vytváří vlastní akční aparát symbolických prvků a technik, usilujíc o nastolení nových, společensky angažovanějších forem rituálů vztahujících se k současnosti a funkčních pro novou dobu. Ze spojení klasických médií a performance vytváří nový princip: performerovo tělo se stává sochou v pohybu, trojrozměrný objekt se proměňuje v čase a stává se událostí. Zůstává jen otisk nebo spíše reliktní záření díla v pečlivě pořizované a uchovávané dokumentaci a v „perform-made“ objektech.

Výstava v GHMP je členěna do čtyřiceti kapitol, jejichž názvy tvoří zároveň přehled základních idejí, s nimiž ve své tvorbě Tomáš Ruller zachází. Spoluautorem textů doprovázejících výstavu je filosof **Miroslav Petříček**.

U příležitosti výstavy připravuje nakladatelství Kant k vydání přehledovou monografii autora s řadou historických i současných textů od významných teoretiků umění. Mezi jejich autory jsou například František Šmejkal, Igor Zhoř, Ludvík Hlaváček, Vlasta Čiháková-Noshiro, Antonín Dufek, Petr Nedoma, Pavlína Morganová, Edith Jeřábková a Jan Zálešák. Monografie obsahuje také autentické výpovědi členů legendárního hnutí performance art Borise Nieslonyho nebo Zygmunta Piotrowského.

Jitka Hlaváčková

Tomáš Ruller (*1957, Brno) je umělec činný zejména v oblasti akčního umění a nových médií, organizátor řady kulturních událostí a vysokoškolský pedagog. V letech 1976-82 absolvoval studium sochařství na Akademii výtvarných umění v Praze. Svě první umělecké performance uskutečnil již v první polovině sedmdesátých let. Od počátku let osmdesátých se ve zdejším kontextu jako jeden z prvních systematicky věnuje novým technologiím a videoartu. Obě tyto aktuální umělecké disciplíny cíleně propojuje a konfrontuje také s klasickými tvůrčími prostředky – sochou a objektem, instalací, malbou a fotografií, přičemž vytváří autentické hybridní formy uměleckých prezentací.

Byl iniciátorem i účastníkem řady významných neoficiálních uměleckých výstav a festivalů jako *Malechov* (1980 a 1981), *Malostranské dvorky* (Praha, 1981), *Setkání na dvorcích* (Praha, 1982) nebo *Chmelnice* (Mutějovice, 1983). Spoluzakládal evropská mezinárodní hnutí umění performance *Škola pozornosti / Západo-Východní projekt* (od 1983) a navazující *Black Market* (od 1986), zorganizoval mimo jiné i pražská setkání tohoto hnutí (*Open Situation*, 1989 a 2007). Po roce 1989 vystavoval a prezentoval své akce ve většině evropských zemí, v Izraeli, Kanadě, Japonsku, USA (New York, Los Angeles, San Francisco atd.), Mexiku, Číně a jinde. Jeho jméno a činnost jsou dlouhodobě propojeny s mezinárodními osobnostmi performativního umění jako je Chris Burden, Marina Abramović, Stelarc či Orlan a také se zástupci novomediální scény, jako jsou například Steina a Woody Vasulkovi nebo Van Gogh TV. Od roku 1994 je Tomáš Ruller vedoucím ústavu Video–Multimedia–Performance Fakulty výtvarných umění –VUT v Brně, kde byl mezi léty 1998–2000 děkanem. Žije a pracuje v Brně, v Praze a na cestách.

www.ruller.cz

Kurátorka výstavy: Jitka Hlaváčková

Grafické řešení: Studio Anymade

Partneři: Pivovar Ježek, Dům umění města Brna, město Mikulov

Mediální partneři: Art&Antiques, Art for Good, ArtMap, Artikl, Český rozhlas, Flash Art, protisedi.cz, Radio 1, XANTYPA

Vstupné: 120 Kč plné (dospělí) / 60 Kč snížené (studenti) / 30 Kč (senioři)

Kontakt pro novináře: Michaela Vrchotová, 725 818 721, vrchotova@ghmp.cz

Další informace: www.ghmp.cz, www.facebook.com/GHMP.cz

Doprovodný program

Komentovaná prohlídka s autorem Tomášem Rullerem a kurátorkou Jitkou Hlaváčkovou

26. 7. 2018, 18 h

16. 8. 2018, 18 h

13. 9. 2018, 18 h

Performance Train

11. 7. 2018, 18 – 20 h

Vlak, který projíždí evropskými metropolemi, přiveze do Prahy desítky umělců. Někteří z nich se spolu s Tomášem Rullerem zapojí svými intervencemi do programu výstavy PERFORM-MADE.

Symposium

12. – 13. 10. 2018

Bude upřesněno

Sobotní výtvarné workshopy

so 29. 9. 2018, 13 – 18 h, Mizení identity, Městská knihovna

so 13. 10. 2018, 13 – 18 h, Iluze a nová média, Edukační centrum v Colloredo-Mansfeldském paláci

Během výtvarných workshopů budeme vycházet z akční tvorby a videoartu autora. Spolu s účastníky vytvoříme řadu situací na principu ozvláštněné hry. Vzniknou tak originální události, odehrávající se v daném prostoru a čase, při nichž budou netradičními způsoby využity běžné předměty. Návštěvníci se v prostoru výstavy dostanou do přímého kontaktu s autentickým archivem umělce a budou mít možnost tyto reálné předměty použít sami během svých událostí. Inspirací pro hru na bázi performance se nám stanou mj. autorovy akce, během kterých zakrýval svou tvář pomocí černé kukly a klobouku (např. Ni kdo 2014, Zjevování 2015). Zájemci budou mít k dispozici podobné masky a klobouky a budou si tak moci sami zažít tuto proměnu, tedy mizení jejich vlastní identity až do anonymní formy. Pomocí digitálního fotoaparátu a kamery zachytíme momenty, během kterých dojde ke konfrontaci odhalené podoby konkrétní identity a anonymní podoby lidské tváře, která je aktuálním tématem naší doby. V edukačním centru budeme během workshopů vycházet z instalací autora (Virtuální okno 1994, Video nebe 1996 a Chiméra – živý obraz 1997), kdy nám nová média poslouží jako prostředek pro vytvoření vizuální iluze, kterou budeme pomocí projekce umisťovat do různých zákoutí prostoru ateliéru. Tyto nově vzniklé situace budeme dál přenášet pomocí streamingu videokamerou a dataprojektorem do dalších míst ateliéru.

Sobotní workshopy jsou určené dětem, rodinám s dětmi a dalším zájemcům všech věkových kategorií včetně seniorů a znevýhodněných. Příchod a odchod je individuální, tzn. kdykoliv ve vymezeném čase.

Výtvarný ateliér pro dospělé a seniory

pá 3. 8. 2018, 15 – 18 h, Záznamy, symboly a gesta I, Edukační centrum v Colloredo-Mansfeldském paláci

pá 31. 8. 2018, 15 – 18 h, Záznamy, symboly a gesta II, Edukační centrum v Colloredo-Mansfeldském paláci

Podněty k výtvarným dílům budou vycházet z Rullerovy tvorby. Zaměříme se na mnohoznačnost a významovou otevřenost uměleckého díla a na realizace autora v oblasti pohyblivého obrazu (akčního umění a videoartu). Výtvarná práce během dílny se zaměří na produkci reálných artefaktů (např. otisky na různé formáty papíru). Vzniklé práce budou posláze návštěvníci dílny zaznamenávat v kontextu autentického prostředí historického interiéru Colloredo-Mansfeldského paláce. V průběhu interaktivních výtvarných dílen se budeme soustředit na zaznamenávání a přenos obrazů za použití digitálních médií.

Účastníci se budou zabývat možnostmi fotodokumentace a video-záznamu jako forem dokumentace s důrazem na proces, na pohyblivý obraz a na element času.

Interaktivní prohlídky výstavy pro všechny typy škol i další věkové a zájmové skupiny s možností následné výtvarné reakce ve formě vlastní tvorby. Akce přizpůsobujeme časově, tematicky i úrovni náročnosti konkrétním požadavkům každé školy.

Rezervace nutná.

Cena: děti do 10 let, studenti uměleckých škol, pedagogové 5 Kč; nad 10 let 20 Kč

Kontakt: Lucie Haškovcová, lucie.haskovcova@ghmp.cz, 606 612 987, 608 216 418

Kromě výše zmíněných akcí budou probíhat i další edukační aktivity zaměřené na ostatní cílové skupiny, jako jsou například znevýhodnění návštěvníci nebo rodiče na rodičovské dovolené a jejich děti.